

Конфлікт в Україні. Захист здоров'я і прав жінок та дівчат

Вторгнення в Україну продовжується. Під загрозою руйнування свого життя та засобів для існування знаходиться ціла нація, лікарні не можуть виконувати повсякденні завдання з лікування пацієнтів та порятунку життів. Медичні працівники не можуть надавати допомогу, на яку від них чекають, тому що вони не можуть подорожувати, їхнім сім'ям загрожує небезпека, а лікарні перебувають в облозі або зруйновані.

Під час конфліктів жінки вкрай вразливі та часто стають випадковими жертвами. Вони стикаються з перешкодами в доступі до основних послуг, таких як догляд за вагітними; послуг з охорони репродуктивного здоров'я, як-от лікування генітальних інфекцій, контрацепція та аборти; і мають вищі ризики стати жертвами психологічного, сексуального та фізичного насильства. Насильство щодо жінок і дівчат є поширеною формою порушення прав людини, що загрожує їхній безпеці, фізичному та психічному добробуту.

Внаслідок вторгнення російських військ в Україну вже було переміщено понад 650 000 людей, і, за оцінками, це число може збільшитись до 4 мільйонів. За підрахунками Фонду народонаселення ООН, у найближчі три місяці в Україні народять близько 80 000 жінок. Акушери-гінекологи завжди визнавали ризики, що існують для матері та дитини під час пологів. Ці ризики посилюються при підготовці до пологів та власне пологах в умовах облоги, війни або переміщення осіб, що значно збільшує ймовірність смерті чи травм матерів та немовлят.

Позиція FIGO щодо проблеми

Здоров'я — це право людини, і всі жінки заслуговують на найвищі стандарти забезпечення фізичного, психічного, репродуктивного та статевого здоров'я протягом усього свого життя. Це право має дотримуватися скрізь, де вони живуть, і куди б вони не побажали або змушені були переїхати. Щоб полегшити страждання та врятувати життя під час цієї гуманітарної кризи, необхідно забезпечити дотримання мінімальних стандартів, що включає всі послуги в галузі статевого та репродуктивного здоров'я.

Міцне та беззаперечне визнання, заохочення та захист прав людини у відношенні до жінок та дівчат має вирішальне значення як на глобальному, так і на національному рівні. І війна цього не змінює. Сексуальне насильство як метод ведення війни є порушенням засад людяності, яке не можна сприймати як неминучу частину збройного конфлікту. Це абсолютно неприйнятна тактика, якій немає місця у війні в сучасному світі. Це можна порівняти з голодом і мародерством.

Сексуальне насильство як метод ведення війни руйнує сімейні зв'язки, громади та соціальні норми і завдає шкоди поколінням, у тому числі через передачу ВІЛ, відмову від дітей, народжених внаслідок зґвалтування, та колективну психологічну травму. Це позбавляє жертв та їхні сім'ї життєвого потенціалу та підриває можливість отримання освіти та засобів до існування.

Стаття 27 Женевської конвенції проголошує: «Жінки спеціально охоронятимуться від будь-яких замахів на їхню честь, і зокрема від зґвалтування, примусу до проституції або будь-якої іншої форми замахів на їхню гідність». Частина II, стаття 4е Доповнення до Протоколу (1977 р.) забороняє «знущання з особистої гідності, зокрема образливе та таке, що принижує гідність, відношення, зґвалтування» щодо цивільних.

FIGO приєднується до лідерів усього світу, закликаючи до негайного припинення всіх бойових дій, повернення народу України до своїх домівок та встановлення миру.

FIGO просить докласти всіх зусиль для забезпечення всіх цивільних осіб, лікарень, шкіл, продовольчими товарами, водою та санітарно-гігієнічними засобами – включаючи заборону на застосування зброї – та забезпечити жінкам та дівчаткам доступ до всього спектру послуг у сфері охорони здоров'я та догляду. Для цього мають докладатися міжнародні зусилля всередині та за межами України.

Рекомендації FIGO

FIGO рекомендує залучати жінок до процесів прийняття рішень, що забезпечить врахування особливих потреб жінок та дітей при реагуванні на гуманітарну кризу.

FIGO рекомендує кваліфікувати сексуальне насильство, включаючи зґвалтування, як військові злочини.

FIGO рекомендує запровадити надійну та дієву систему для запобігання та усунення порушень, а також притягувати до відповідальності всіх, хто її порушує. FIGO підтримує систему, яка на всіх рівнях покладає на уряди відповідальність, коли ігноруються права та добробут жінок та дівчаток.

Зобов'язання FIGO

FIGO зобов'язується прийняти міжнародну конвенцію, яка визначить і запровадить чітку заборону сексуального насильства як метод ведення війни, одночасно укріплюючи заборону на сексуальне насильство за умов конфлікту. Хоча сексуальне насильство в умовах конфлікту і заборонено різними правовими системами, у цих документах не враховуються реалії сексуального насильства як методу ведення війни.

Про FIGO

FIGO — це професійна членська організація, яка об'єднує понад 130 акушерських та гінекологічних асоціацій з усього світу. Бачення FIGO полягає в тому, що жінки всього світу заслуговують на найвищі стандарти забезпечення фізичного, психічного, репродуктивного та статевго здоров'я протягом усього свого життя. Наша робота з досягнення цього бачення будується на чотирьох стовпах: освіта, впровадження досліджень, захист інтересів та нарощування потенціалу.

FIGO очолює глобальну програмну діяльність, приділяючи особливу увагу країнам Африки на південь від Сахари та Південно-Східної Азії. Ми виступаємо на глобальному рівні, особливо щодо цілей у сфері сталого розвитку (ЦСР), що стосуються репродуктивного здоров'я, здоров'я та добробуту матерів, новонароджених, дітей та підлітків, а також лікування неінфекційних захворювань (ЦСР3). Ми також працюємо над підвищенням статусу жінок і наданням їм можливості активної участі в реалізації своїх репродуктивних та статевих прав, в тому числі шляхом вирішення проблеми каліцтва жіночих статевих органів (FGM) та насильства за ознакою статі (ЦУР5).

Ми також забезпечуємо освіту та навчання для наших товариств-членів та нарощуємо потенціал громад у країнах з низьким рівнем ресурсів шляхом посилення лідерства, перекладу і поширення передового досвіду та заохочення політичного діалогу.

FIGO має офіційні відносини із Всесвітньою організацією охорони здоров'я та консультативний статус при Організації Об'єднаних Націй.

Терміни, які ми використовуємо

У наших документах ми часто використовуємо терміни «жінка», «дівчинка» та «жінки та дівчатка». Ми визнаємо, що не всі люди, яким потрібний доступ до гінекологічних та акушерських послуг, ідентифікують себе як жінки чи дівчата. Усім людям, незалежно від гендерної ідентичності, має бути надано доступ до належних, інклюзивних та делікатних послуг та догляду.

Також ми використовуємо термін «сім'я». У відповідних випадках ми маємо на увазі визнану групу (можливо, пов'язану кров'ю, шлюбом, партнерством, спільним життям або усиновленням), яка формує емоційний зв'язок і служить одиницею суспільства.

FIGO визнає, що деякі формулювання, що нами використовуються, не є інклюзивними. Ми проводимо ретельний аналіз слів та фраз, які ми використовуємо для опису людей, здоров'я, добробуту та прав, щоб продемонструвати нашу відданість розробці та впровадженню інклюзивних політик, програм та послуг.

Для довідок Роб Гакер (Rob Hucker), Начальник відділу комунікацій та взаємодії

Джерело, з якого взято заяву

Міжнародна федерація акушерства та гінекології. *FIGO Statement – Conflict in Ukraine: Ensuring the Health and Rights of Women and Girls*. 2022. Оригінал заяви: www.figo.org/resources/figo-statements/conflict-ukraine-protecting-health-and-rights-women-and-girls